

Seat No.	
----------	--

A - 267

Total No. of Pages : 4

B.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, May - 2019
HISTORY (Paper - IV) (Optional)
Freedom Struggle of India- I (1750-1920)
Sub. Code : 61960

Day and Date :Monday, 13 - 05 - 2019

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

Instructions: 1) All questions are compulsory.
                        2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternatives given below. [10]

- i) _____ defeated the state of Jhansi on the ground of disapproved adoptive heirs.
  - a) Lord Canning
  - b) Lord Dalhousie
  - c) Lord Bentinck
  - d) Lord Wellesley
- ii) _____ started Homerule movement.
  - a) Lokmanya Tilak
  - b) Mahatma Gandhi
  - c) Vinobha Bhave
  - d) Dadabhai Naoroji
- iii) In 1885 _____ Party established.
  - a) Bhartiya Janta party
  - b) Indian National Congress
  - c) Shetakeri Kamgar Party
  - d) Janta Dal
- iv) The Great Uprising of 1857 was first started in _____.
  - a) Barrak Pore
  - b) Kanpur
  - c) Bengal
  - d) Delhi
- v) The subsidiary Alliances system was followed by _____.
  - a) Robert Clive
  - b) Lord Wellesley
  - c) Lord Cornwallis
  - d) Warren Hastings
- vi) _____ was the 'father of Indian Renaissance'.
  - a) Swami Dayanand Sarswati
  - b) Gopal Hari Deshmukh
  - c) Swami Vivekanand
  - d) Raja Rammohan Roy
- vii) The patriotic song 'vande Mataram' was written by _____.
  - a) Ravindranath Tagore
  - b) Anand Mohan Bose
  - c) Bankim Chandr Chatterjee
  - d) V.D. Savarkar

P.T.O.

viii) The 'Economic Drain Theory' Exemplified by _____.

a) Dadabhai Naoroji   b) Lala Lajpatrai

c) Bipin Chandra Pal   d) M.G. Ranade

ix) _____ was selected as the first Individual satyagrahi.

a) Pandit Nehru   b) Maulana Azad

c) Vinobha Bhave   d) Subhaschandra Bose

x) 'Young India' Weekly Journal started by _____.

a) Dr. Babasaheb Ambedkar   b) Gopalkrushna Gokhale

c) Mahatma Gandhi   d) M.G. Ranade

Q2) Answer the following questions in detail (Any two) [20]

a) Explain the reasons for the failure of the uprising of 1857.

OR

Contribution of Moderates from 1885 to 1905.

b) Explain the causes of the rise of Extremists in Indian independence movement.

OR

Write the causes and effects of non-co-operation movement in 1920.

Q3) Write short notes (any four)

[20]

a) Effects of uprising of 1857.

b) Rani Laxmibai.

c) Partition of Bengal (1905).

d) Lokmanya Tilak.

e) Swadeshi Movement.

f) Simon Commission.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा.

[10]

- i) .....याने दत्तक वारस नामंजूर या कारणाखाली झांशीचे राज्य खालसा केले.
 अ) लॉर्ड कॅनिंग ब) लॉर्ड डलहौसी
 क) लॉर्ड बॅटिंग ड) लॉर्ड वेलस्ली
- ii) .....यांनी होमरूल चळवळ सुरु केली.
 अ) लोकमान्य टिळक ब) महात्मा गांधी
 क) विनोभा भावे ड) दादाभाई नौरोजी
- iii) 1885 साली पक्षाची स्थापना झाली.
 अ) भारतीय जनता पार्टी ब) काँग्रेस
 क) शेतकरी कामगार पक्ष ड) जनता दल
- iv) 1857 च्या उठावाला प्रथम सुरवात .....येथून झाली.
 अ) बराकपूर ब) कानपूर
 क) बंगाल ड) दिल्ली
- v) .....याने तैनाजी फौज पद्धतीचा अवलंब केला.
 अ) रॉबर्ट क्लार्क ह) लॉर्ड वेलस्ली
 क) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ड) वॉर्न हेस्टिंग्ज
- vi) .....यांना भारतीय प्रबोधनाचे जनक मानले जाते.
 अ) स्वामी दयानंद सरस्वती ब) गोपाळ हरी देशमुख
 क) स्वामी विवेकानंद ड) राजा राममोहन रॉय
- vii) वंदे मातरम् हे देशभक्तीवर गीत .....यांनी लिहले.
 अ) रविंद्रनाथ टागोर ब) आनंदमोहन बोस
 क) बंकिमचंद्र चट्टर्जी ड) वि.दा. सावरकर
- viii) आर्थिक निः सारणाचा सिद्धांत .....यांनी मांडला.
 अ) दादाभाई नौरोजी ब) लाला लजपतराय
 क) विपीनचंद्र पाल ड) म.गो.रानडे

- ix) .....हे पहिले वैयक्तिक सत्याग्रही म्हणून निवडले गेले.
- अ) पंडित नेहरू
  - ब) मौलाना आझाद
  - क) विनोभा भावे
  - ड) सुभाषचंद्र भोस
- x) 'यंग इंडिया' हे साप्ताहिक .....यांनी सुरु केले.
- अ) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर
  - ब) गोपाळकृष्ण गोखले
  - क) महात्मा गांधी
  - ड) म.गो. रानडे

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) सन 1857 च्या उठावाच्या अपयशाची विविध कारणे स्पष्ट करा.

किंवा

मवाळवाढ्यांनी 1885 ते 1905 या काळातील केलेल्या कार्याची माहिती द्या.

- ब) भारतातील स्वातंत्र्य चळवळीच्या काळातील जहालमतवादाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा?

किंवा

सन 1920 च्या असहकार चळवळीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) 1857 च्या उठावाचे परिणाम.
- ब) राणी लक्ष्मीबाई
- क) बंगालची फाळणी (सन 1905)
- ड) लोकमान्य टिळक.
- इ) स्वदेशी चळवळ.
- फ) सायमन कमिशन

